

TIMOTI 'INA LETA 'ELUWENA PAULO 'I'ETOLADINA

Muliyega Paulo deliya 'asa Loma 'ena 'imiyami, ga Timoti 'ina leta 'eluwena gete 'i'etoladina. Paulo 'imwalamwalatoni 'iabe 'imwamwawasa, ta sa'i 'ina emisa Yesu Keliso 'ena 'iewaiwai, ga Timoti 'igiepa'alina be tauna wate nadigega 'iewaiwai. 'Ebweuna yage 'isidena, 'ina gwegwe 'aina nuwanuwana be Timoti 'ime'e 'enaya.

Lokagutoki

¹⁻² *Kagutoki natu'ai'ailigu 'oyo Timoti, 'imu leta gete 'eguyega. 'Abo'agu Yesu Keliso 'ana tosimana, nadigega Yaubada 'ina nuwanuwa ga yaetosimana yawasi bobo'ana Yesu Keliso 'enega manuna.

Tamada Yaubada be 'ida 'Inapwana Yesu Keliso ma idi oboboma sida 'atenuwa 'ole'oleyeyo be 'enega 'uda miya gwausowala.

Timoti 'ina emisa Yaubada 'ena

³*Yaubada 'enaya yalokagutoki, manuna tauna tubugwao 'idi Yaubada, ta 'enaya yaetoguinuwa 'igu nuwanuwa 'esasedi 'ediyega, ta wate 'enaya manuyo yasidasida boiboi be 'asiyata 'ediya. ⁴Lowa yapilipili sineyo 'enaya, 'imu dedoi yanuwa'i'isina, 'enega nuwanuwagu sinabwana be to tuta 'ena yada 'ita limayo, be 'enega yada gwausowala.

* **1:1-2:** 1 Ti 1:2 * **1:3:** Gu 24:16

5 *Ta wate 'imu emisa 'ai'aila Yaubada 'ena yanuwa'lisina, nadigega sinayo Yunisi be tubuyo Loise Yaubada siemisa 'ai'ailena, 'enega 'oyo wate gete tugai Yaubada 'uemisa 'ai'ailena. 6 Wate tuta nina 'ena yagidebemuya ga Yaubada waiwai 'i'ebwa'emu, waiwai nina 'uda 'ita'isi be geya'abo 'emuyega 'igumwagumwala. 7 *Manuna Yaubada nigeza matauta 'i'ebwa'ebwa'eda, ta esi waiwai be oboboma be nuwanuwa 'ai'aila 'i'ebwa'eda.

8 *'Enega geya'abo 'ida 'Inapwana tetelina 'ana simana manuna 'uomayamaya. 'Abo'agu wate 'igu lugu deliya 'Inapwana 'ina guinuwa manuna geya'abo manuna 'uomayamaya. Ta 'oyo wate ma'etamo Yesu tetelina manuna 'aina miyamwau 'emuya siapwesa, ta 'ilobwenemu be Yaubada 'ina waiwaiyega 'utoolopa'ala.

9 *Yaubada nina 'i'etoseyeda ga 'ibwauyeda 'ina guinuwa bobo'adi sabi guinuwedi. Ona'ai'aila, nigeza 'abo'ada 'ida bobo'ana manuna ga 'enega 'iesinuweda, ta esi tauna 'ina nuwena ta 'ina oboboma 'edaya lowaenei Yesu Keliso 'enega manuna, 10 *ga gete tuga 'ina oboboma nina 'edaya 'igieapwesena, 'ada to'etoseyana Yesu Keliso 'enega. Ta Keliso nina mwawasa 'iloesawalina, ga tetelina bobo'ana 'enega yawasi ataya 'ime'ena 'edaya. 11 *Ta Yaubada 'igu paisewa 'i'ebwa'eguya be 'aene tetelina bobo'ana yasimasimane be yae'ie'ita taudi nigeza me Yudia 'ediya. 12 Gete manuna

* 1:5: Gu 16:1 * 1:7: Lo 8:15 * 1:8: Lo 1:16 * 1:9: Ep 2:8-9; Ta 3:4-5 * 1:10: Ib 2:14-15 * 1:11: 1 Ti 2:7

'igu miyamwau yalobena, ta geya'abo manuna yaomayamaya, manuna 'Inapwana nina yaemisena tauna yamwalamwalatoni, ta wate yamwalatonina 'aene guinuwa 'i'ebwa'eguya 'ida 'ita'i'isi be 'ana laba 'asiyata nina sinabwana 'imeemai 'ena.

¹³ *Lowa guguya nidi bobo'adi ya'ebwa'emu, Yesu Keliso 'ana emisa be 'ana oboboma manudi, ta 'uda muliya 'ai'ailidi. ¹⁴ Ta Yaluyaluwa Tabuna tauna soladaya 'imiyami, ga mwalatoi 'ai'aila ni'atu 'i'ebwa'emu, 'enega mwalatoi nina 'uda nuwa'i'isi.

¹⁵ *Ni'atu 'umwalamwalatoni 'aene me Esia taudi Paigelio be Elimogini, ta boda nidi, siguitoyasegu ga sipilisinegu.

¹⁶ Ta Onesipolo esi manugu nigeya 'iomayamaya 'aene deliya yamiyami, ta 'ina lema tuta yauna 'enega 'agu lotoona 'igiegie bobo'ane, 'enega Yaubada 'ena yasidasida be Onesipolo ma ina bodao 'ida 'atenuwa 'ole'oleyedi. ¹⁷ Ona'ai'aila, lowa Onesipolo nina 'iapwesama bada Loma 'enaya, ga manugu 'i'ebesa waiwai ga 'ana laba 'ilobegu. ¹⁸ 'Oyo 'ina paisewa sena Epeso 'ena ni'atu 'umwalamwalatoni. 'Enega nuwanuwagu be 'Inapwana 'ina 'asiyata bwa'omatana 'enaya 'atenuwa'ole'ole 'ida loba.

2

'Ida losaiya Yesu Keliso manuna

¹ Natugu Timoti, Yesu Keliso 'ina waiwaiyega 'uawaiwai ² be tetelina 'u'ita'i'isi. Tetela nina

* **1:13:** Ta 1:9 * **1:15:** 2 Ti 4:16

'eguyega 'unononaya tomota yaudi matadiya, 'enega taudi ma 'adi emisa 'ediya 'u'ebwayae, be taudi wate mali tomota sie'itadi.

³ Maibo'ada Yesu Keliso manuna 'ida miyamwau talobaloba. 'Enega 'imu miyamwau nina 'enaya 'utagwaleyo be 'oyo Yesu Keliso 'ina tolosaiya bobo'ana. ⁴ 'Unuwa'i'isi 'aene tolosaiya nuwanuwana be 'ana toloina namo 'ina nuwanuwao 'iguiguinuwedi, 'enega geya'abo 'ina 'asa 'ana paisewa manuna 'inuwanuwa.

⁵ *Toepili nadigega, 'eguma epili 'ana loina nigeya 'imulimuliyei, geya'abo pali 'ilobaloba.

⁶ *Nadigega tobagula 'ina paisewa waiwai manuna 'ilobwenena be bagula uwana 'ida gimilotoo.

⁷ 'Igu onao getedi 'unuwa'i'isidi, ta 'adi nuwasabwalena maibo'ana 'ida 'Inapwana tauna 'ida 'ebwa'eyo.

⁸ *Ta Yesu Keliso 'unuwa'i'isi, tauna Debida 'ina susu, ta mwawasega 'itoolo limana, nadigega ni'atu yasimanena 'igu loguguya 'ena.

⁹ *'Igu loguguya nina manuna 'abo'agu ni'atu miyamwau yalobena, ga deliya siyonigu, 'atuwa toto'umalina 'ebweu. Ta Yaubada 'ina ona geya'abo 'ebweu yaita 'igiegie losa'u.

¹⁰ *Gete manuna 'igu miyamwau nidi getedi 'ediyega yae'alama'i'ita, be taudi Yaubada 'iesinuwediyaya yada lemedi, be 'aene Yesu Keliso 'i'etoseyedi, be gwausowala ataya sida loba.

¹¹ *Ona getedi ona'ai'aila 'aene:

* **2:5:** 2 Ti 4:8 * **2:6:** 1 Ko 9:7, 14 * **2:8:** Lo 1:3-4 * **2:9:** Pi 1:12-14 * **2:10:** Kol 1:24 * **2:11:** 2 Ko 4:11

“'Eguma Keliso ma'edai tamwamwawasa, ma'etamo ma'edai yawasida bobo'ana taloba. ¹²*'Eguma Keliso ma'edai 'ida miyamwau 'ediya tae'alama'i'ita, ma'etamo ma'edai tada lolina. 'Eguma Keliso nina taeyaseyaseye ma'etamo 'ieyaseyaseyeda. ¹³*'Eguma nigeya 'ida emisamo Keliso 'enaya, tauna 'ina onaupaupa nigeya sawesawenaya 'iesa'u gelasedi, manuna tauna adelina ma 'ana emisa.”

Yaubada 'ina toguinuwao bobo'adi

¹⁴*'Enega Yaubada matanaya 'imu tomo-taiyao 'uguguyadi ta 'uemataluwedi be ona getedi geya'abo sinuwanuwa pupuledi, ta wate geya'abo ona 'aidi 'adi gibui manudi siegewagewana. Manuna egewagewana besobeso nigeya sawesawenaya be toenono 'ilemedi, ta esi 'igie to'umaliyedi.

¹⁵*'Enega wate 'uetapewa waiwai be tetela bobo'ana 'ana e'ita 'ai'aila manuna 'ugwaunuwa be 'aene 'oyo Yaubada 'ina toguinuwa be ma'etamo matanaya 'uapwesa be 'ida 'awabobo'aneyo. ¹⁶Ta toona besobeso bodadi geya'abo 'ediya 'ulugulugu, manuna ona nidi egewagewana 'idi 'ebe apwesa, ¹⁷ta ona besobeso nidi to'umalina sinabwana 'ina 'ebe apwesa. Toona besobeso nidi 'eluwa 'adi esanao Aimenio be Pileto, ¹⁸ga siteluwa nidi ni'atu e'ita 'ai'aila sipilisinena ta sigwae, “Tomwawasa 'idi toololimana 'ana tuta ni'atu,” ga 'aidi gosediya 'idi kabo nina sinonona, ga 'enega 'idi emisa

* **2:12:** Md 10:33 * **2:13:** Lo 3:3-4; Num 23:19; Ta 1:2 * **2:14:**

Ta 3:9 * **2:15:** Ta 2:7-8

ni'atu 'ineneta. ¹⁹ *Ta esi Yaubada 'ina ona 'ana 'autui pa'alina 'enaya lowa si'etoladina 'igwae:

“'Inapwana 'ina tomotaiyao 'imwalatonidi,”
ta wate 'igwae,

“Taudi 'Inapwana 'ena ni'atu sitagwalediya, 'ilobwenedi be 'idi bubuna to'umalidi siguitoy-asedi.”

²⁰ *Ona'ai'aila, anuwa esaesa soladiya 'aina gaeba goula be siliba, ta 'aina gaeba kaiwe be bwa'a 'enega siguinuwedi. Ta gaeba nidi bobo'adi 'owagao manudi sisa'udi, ta gaeba to'umalidi sisa'u dumedumedi sumwana manudi. ²¹ Ta 'enega nadigega 'abo yaita 'ina bubuna to'umalina 'ediyega tauna 'igie'esasa lima, tauna 'ida egaeba bobo'ana, be 'ina 'inapwana 'ida aseye 'ina guinuwa bobo'adi manudi.

²² 'Enega tubuwau 'idi yalakwaiyao 'uguitoyasedi be bubuna palupaluna be emisa be oboboma be miyasiwalowa 'umuliyedi, be wate taudi Yesu si'awa 'inapwanena ma'ate'esasedi 'uetotowanedi. ²³ Ta wate egewagewana besobeso 'upilisinedi, manuna egewagewana etalauwala 'ina 'ebe apwesa.

²⁴ *Ta egewagewana 'Inapwana 'ina toguinuwao nigeaya 'ilobwelobweneda, ta 'atenuwa'ole'ole be e'ita bobo'ana be 'alama'i'ita esi. ²⁵ Ta wate 'ada talauwalao 'ediya 'ida bubuna ma'anuwaena 'enega tagiepaludi, be 'enega Yaubada, 'abo kapekapeyana, 'ilemedi be sinuwa'ebuni, be e'ita 'ai'aila simuliyedi, ²⁶ be wate Seitani 'ina sikwa 'enega sidedena, manuna taudi Seitani

* 2:19: Yo 10:14-15 * 2:20: Lo 9:21 * 2:24: 1 Ti 3:3

lowa 'isikwedi, ga 'enaya sietoguinuwa 'ina nuwanuwao manudi.

3

Tuta 'ana 'ebe losalowa manuna.

¹ *Nuwanuwagu be nuwayo 'ida sabwalena tuta 'ana 'ebe losalowa 'imeemai manuna, 'aene tuta nina 'enaya mwau yauna sida apwesa. ² *Manuna tuta nina 'enaya tomota taudimo manudi sinuwanuwa, be esaesa 'ana yala 'iloemaedi, ta sinuwatu'e be gagasa 'aledi be wate eliya 'aledi. Wate sinadiyao be tamadiyao 'enadi geya'abo siematamatedi, ta mali tomota 'idi guinuwa bobo'adi manudi nigeaya sida lokagutoki. ³ 'Idi bubuna guguyoi, 'enega geya'abo si'ate'ate nuwa'ole'ole, ta egewagewana be sogala 'aledi. Gamwa sowala besobeso wate 'aledi, ta bubuna bobo'ana 'ana toe'idi'idiyao, be ⁴ towasegigi, be to'umalina 'ena siewaiwai, be onalaga 'aledi, be Yaubada geya'abo siobobobome, ta esi taudimo 'idi gwausowala manuna sinuwanuwa. ⁵ *Tomota nidi sitapwatapwalolo, ta Yaubada 'ina waiwai nigeaya sida emisena, 'enega 'idi tapwalolo nina yage besobeso. 'Enega tomota nidi 'adi boda 'ena geya'abo 'ulugulugu. ⁶ Manuna 'aidi 'ediyege anuwa 'ediya silugulugu iine nidi nigeaya 'idi nuwanuwa pa'alidi sabi kaboedi, ta iine nidi simwalatonina 'aene taudi toto'umalidi, ta mali lotoona be mali lotoona soladiya simulimuliyedi, ⁷ 'enega e'ita dumadumadi be dumadumadi 'ana

* **3:1:** 1 Ti 4:1 * **3:2:** Lo 1:29-31 * **3:5:** Md 7:15, 21; Ta 1:16

tononoyao, ta 'enega nigeya sawesawediya be e'ita 'ai'aila simwalatoni.

⁸ Ona'ai'aila, tomotai nidi e'ita 'ai'aila si-etalaualena, nadigege lowa taudi Yanisi be Yamilisi Mosese sietalaualena. Taudi 'adi 'ita 'atuwa toemisa, ta soladiya kabo be nuwanuwa to'umalina simiyami. ⁹ Ta ma'etamo yage nidi getedi sida loopwesedi, be mali tomota si'itadi. Nadigege lowa Yanisi be Yamilisi 'idi kabo 'iloapwesena ga tomota si'itena.

Timoti 'ana loina

¹⁰ Ta 'oyo ni'atu 'umwalatonigu, 'igu e'ita, be 'igu bubuna, 'igu 'edao, 'igu emisa, 'igu 'alama'i'ita, ta 'igu oboboma, be 'igu toolopa'ala, ¹¹ *ta sena nidi Anitioki be Ikoniami be Lisitila 'ediya 'igu miyamwau be 'igu 'elouya tomota 'ediyega yalobediya wate 'umwalamwalatoni. Sena nidi 'ediya yamiyamwau 'ai'aila, ta mwau nidi maibo'adi 'ediyega 'ida 'Inapwana 'i'etoseyegu.

¹² *Ona'ai'aila, 'eguma 'abo'ada Yesu Keliso taemise, ta tatagwaleda 'ina 'eda bobo'ana 'enaya, ma'etamo miyamwau tomota 'ediyega taloba. ¹³ Ta wate taudi toto'umalidi be tomota 'adi tokaboyao 'idi to'umalinao sida sinabwa 'ai'aila, manuna Seitani ni'atu 'ikaboedi.

¹⁴ *Ta 'oyo esi e'ita nidi ni'atu 'uemisedi ga 'umwalatonidiya, 'ediyega 'utatauya, manuna 'abo'ama 'imu toe'itao ni'atu 'umwalatonima 'aene 'ima e'itao nidi wate 'amulimuliyedi. ¹⁵ Ta 'oyo tauyo wate 'imu tuta gwamega ga batuwa

* **3:11:** Gu 13:50, 14:5, 19-20 * **3:12:** Yo 15:20 * **3:14:** 2 Ti 2:2

Buki Tabu 'ina onao 'ana tosawa, ga 'ie'itemu 'aene 'ida emisa Yesu Keliso 'enaya 'ada 'ebe 'etoseyana. ¹⁶ *Ona'ai'aila, Buki Tabu 'ina onao maibo'adi Yaubada Yaluyaluwana 'enega simai, be ona nidi 'ediyega 'ada e'ita be 'ada guguya be 'ada giepaepalu be 'ida waiwai talobalobadi, ¹⁷ Yaubada 'ina guinuwao manudi. Manuna Buki Tabu 'ina onao 'ediyega Yaubada 'igibubuda, be sawesawedaya 'ina guinuwao yaudi bobo'adi taguinuwedi.

4

¹ *Timoti, 'amu emataluwa ya'ebwa'eyo Yaubada matanaya, ta Yesu Keliso tauna mwawamwawasidi be mayawasida 'ada tobwa'omatana matanaya, tauna ma'etamo 'iapwesa limanama be 'ietoloina 'edaya. ² *'Amu loina nina gete: Tuta maibo'ana 'uetapewa waiwai be tetelina 'usimane, tuta mwau ta tuta gwausowala 'ediya, be tomota 'ediya 'uloguguya be siemisa, ta wate 'ugiepaludi be 'ugiewaiwaiyedi, ta yage nidi getedi 'ue'ita 'ai'ailidi ma imu 'alama'i'ita.

³ *Manuna tuta simeemai 'ediya tomota e'ita palupaludi siguitoyasedi, be mali e'itao 'adi nono 'ediya 'aene bobo'adi sida muliyedi. ⁴ Ta e'ita dumadumadi 'adi muliya 'enega e'ita 'ai'aila sipilisine. ⁵ Ta 'oyo geya'abo taudi nadigega. Tuta maibo'ana 'utoolo pa'ala ta 'imu miyamwau 'ediya 'ue'alama'i'ita, be tetela bobo'ana 'usimane. Gete 'enega 'iabe 'oyo

* **3:16:** 2 Pi 1:21 * **4:1:** Gu 10:42; Lo 14:9-10 * **4:2:** Gu 20:20, 31 * **4:3:** 1 Ti 4:1

touguinuwa waiwaiyo Yaubada 'ina guinuwa 'ena.

⁶ Ta 'abo'agu ni'atu be 'igu guinuwa yalosaloni be bale'u gete yapilisine. ⁷ Ni'atu Yaubada manuna yalosauriya, ta 'igu epili ni'atu yalosalonina, ta tuta maibo'ana ma igu emisa Keliso 'ena. ⁸ *'Enega ma'etamo 'ida 'Inapwana 'agu pali, bubuna palupaluna manuna, 'i'ebwa'egu. Ta pali nina ni'atu manugu 'igibubuna ga 'imiyami. Ta 'Inapwana nina ma ina lolina palupaluna, 'abo 'asiyata nina 'iapwesama, 'abo'ada 'ina ilalimanama 'ana toyamwanao 'ada pali 'i'ebwa'eda.

Ona 'ana 'ebe losalowa

⁹ Timoti, nuwanuwagu 'ulomaninima. ¹⁰ Dimasa ni'atu 'iebesinegu, manuna bubuna bale'u nuwana 'i'ewena ga ni'atu 'itauya Tesalonaika. Kelesenisi wate ni'atu 'itauya Galetia, ta Taito ni'atu 'itauya Dalimetia. Taudi 'agu tolemao nidi maibo'adi ni'atu sipilisinegu. ¹¹ *'Luke namo 'itupwa.

'Imu mai 'enaya Maki 'u'au'ewenama, manuna tauna 'agu tolema bobo'ana.

¹² *'Tikiko ni'atu yaetunena ga 'itauya Epeso.

¹³ *'Eguma 'umeemai 'aina 'igu gwegwe nuwanuwagu 'ume'edi, 'agu tala'apwala lowa Tiloasi 'ena yapilisinena Kalipo 'ina anuwaya, be 'igu bukiyao be wate 'igu pwepwai 'eto'etoladidi, taudi nuwanuwagu sinabwana.

¹⁴ *'Kainumu 'ana toguinuwa, 'ana esana Alekisana mwau sinabwana 'i'ebwa'egu.

* **4:8:** Et 2:10 * **4:11:** Gu 15:37-39 * **4:12:** Ep 6:21-22

* **4:13:** Gu 20:6 * **4:14:** 1 Ti 1:20; Lo 2:6

'Enega 'ana e'isa 'Inapwana 'enega ma'etamo 'iloba. ¹⁵ Alekisana nina 'ida e'ita 'ietalauwala wawasaena. 'Enega 'oyo tauna 'enega wate 'u'ita'i'isiyo.

¹⁶ 'Igu etala nuganuganina 'enaya nigeya 'ebweu yaita 'ilemelemegu. Maibo'adi 'idi matautega siebesinegu, ga tebweugu. Yaubada, 'idi to'umalina getei geya'abo e'ie'isadi.

¹⁷ *Ta 'igu etala nina 'enaya Yaubada 'ilemegu ga waiwai 'iebwalegu, ga tetelina maibo'ana yasimanena taudi nigeya me Yudia 'ediya, ta Yaubada 'ina lemega nigeya laiyoni 'ediya si'ebwalebwayaegu. ¹⁸ Be mwau maibo'adi 'ediyega 'Inapwana nina 'ida 'etoseyegu be 'ina 'ebeloina galewaya 'ena yalulugu. 'Enega tada tupu atae. Eimeni.

¹⁹ *'Igu oboboma Pilisila be Akuila, ta Onesipolo ma ina susuyao 'ediya 'usimane.

²⁰ *Elasito 'imiyaila Kolinita, ta Tilopimo 'ile'oasa ga Milito 'ena yapilisinena.

²¹ 'Ulomaninima manuna 'iabe tuta gogai 'iapwesama.

Yubulo be Pudeni be Lino be Kalodia ta wate tasidao yaudi 'idi oboboma 'emuya.

²² 'Inapwana ma'iyayo be yaluyaluwayo 'igiewaiwaiye, ta 'oyo be 'imu bodao 'ida lememei.

'Abo'ago Paulo.

* **4:17:** Gu 23:11, 27:23 * **4:19:** Gu 18:2-3 * **4:20:** Gu 19:22

Loina Tabu Auwauna
The New Testament in the Dobu Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Dobu long Niugini

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dobu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

b7b1c532-e0bd-5fc1-87a9-1f5f70cc897d